

Saarna 2. sunnuntai helluntaista

Luuk. 16: 19-31

Jeesus puhui tämän vertauksen:

”Oli rikas mies. Hänen vaatteensa olivat purppuraa ja hienointa pellavaa, ja päivästä päivään hänen elämänsä oli pelkkää yllisyyttä ja juhlaa. Mutta hänen porttinsa pielessä virui köyhä Lasarus, täynnä paiseita. Köyhä olisi nälkäänsä halunnut syödä niitä ruokapaloja, joita rikkaan pöydältä putoili. Koiratkin tulivat siihen ja nuolivat hänen paiseitaan.

Sitten köyhä kuoli, ja enkelit veivät hänet Abrahamin huomaan. Rikaskin kuoli, ja hänet haudattiin. Kun hän tuonelan tuskissa kohotti katseensa, hän näki kaukana Abrahamin ja Lasarusen hänen rintaansa vasten. Silloin hän huusi: ’Isä Abraham, armahda minua! Lähetä Lasarus tänne, että hän kastaisi sormenpäätänsä veteen ja vilvoittaisi kieltäni. Näissä liekeissä on kauhea olla.’ Mutta Abraham sanoi: ’Muista, poikani, että sinä sait eläessäsi hyvän osan, Lasarus huonon. Nyt hän saa täällä vaivoihinsa lohdun, mutta sinä saat kärsiä tuskaa. Sitä paitsi meidän välillämme on syvä, ylipääsemätön kuilu, niin ettei täältä kukaan voi tulla teidän luokseen, vaikka tahtoisikin, eikä sieltä pääse kukaan kuilun yli meidän puolellemme.’ Rikas mies sanoi: ’Isä, minä pyydän, lähetä hänet sitten vanhempieni taloon. Minulla on viisi veljeä - hänen pitäisi varoittaa heitä, etteivät hekin joutuisi tähän kärsimyksen paikkaan.’ Abraham vastasi: ’Heillä on Mooses ja profeetat. Kuulkoot heitä.’ ’Ei, isä Abraham’, mies sanoi, ’mutta jos joku kuolleiden joukosta menisi heidän luokseen, he kääntyisivät.’ Mutta Abraham sanoi: ’Jos he eivät kuuntele Moosesta ja profeettoja, ei heitä saada uskomaan, vaikka joku nousisi kuolleista.”

Miltä tuntuu jäädä portin ulkopuolelle? Miltä tuntuu olla hylkiö, toisten halveksima? Portin ulkopuolelle jäämisen kokemuksia on monella. Ulkopuolelle jäämistä tapahtuu kouluissa ja työpaikoilla, joskus ikävä kyllä kodeissakin. Sitä tapahtuu kirkossa ja yhteiskunnassa, ja maailmanlaajuisesti. Ulkopuolelle jäämistä tapahtuu monesta eri syystä, eivätkä köyhyys ja huono-osaisuus ole syistä vähäisimpiä. Ihmisinä me olemme julmia toinen toisillemme, kun määrittelemme, mikä on oikea tapa olla ja elää tätä elämää. Ihmisinä emme puolusta heikkoa, vaan käytämme valtaa suhteessa toiseen. – Näin teemme, kiillottaaksemme omaa kruunuamme.

Tänään kohtaamme kaksi miestä, jotka molemmat jäivät ulkopuolelle. Ensin Lasarus jäi portin ulkopuolelle, eikä rikas mies auttanut häntä, vaikka olisi voinut. Rikas mies ei ojentanut auttavaa kättään, vaan jatkoi yllisistä elämäänsä välittämättä Lasarusesta, joka

virui hänen porttinsa ulkopuolella. Rikas mies olisi voinut avata portin Lasarukselle, mutta ei sitä tehnyt.

Sitten, kun molemmista oli aika jättänyt, he päätyvät taas kuilun vastakkaisille puolille. Tällä kertaa rikas sinne huonommalle puolelle tuonelaan ja Lasarus Abrahamin luo. Jälleen kuilu heidän välillään oli suljettu. Rikas mies pyysi tuskissaan armahdusta, mutta ei sitä saanut. Tällä kertaa portti oli lopullisesti kiinni, eikä Lasaruskaan, vaikka olisi tahtonutkin pystynyt sitä avaamaan.

Vaikka kertomus Lasaruksesta ja rikkaasta miehestä vie meidät miettimään myös tuonpuoleista, taivasta ja helvettiä. Sitä mitä tapahtuu kuoleman jälkeen. Niin ennen kaikkea kertomus kertoo siitä, miten meidän tulisi elää tässä ja nyt, jotta toteuttaisimme Jumalan tahdon.

Kyse ei ole siitä, että köyhä olisi köyhyytensä tähden hurskaampi tai parempi ihminen. Tai että rikas olisi rikkautensa tähden muita syntisempi. Kysymys on lähimmäisen rakastamisesta. Siitä, miten kohtelemme heitä, joita meillä olisi mahdollisuus auttaa. Kysymys on portin avaamisesta silloin, kun meillä on siihen mahdollisuus. Avaammeko portin niille, joita kohtaamme vai suljemmeko sen? Kirkkona, kristittyjen yhteisönäkin, meidän on kysyttävä: onko kirkossamme tilaa kaikille vai onko tavassamme toteuttaa lähetyskäskyä jotakin, mikä sulkee jonkun ihmisen tai ryhmän ulkopuolelle.

Ortodoksi- isä Ville Kiiveri on kirjoittanut blogissaan rikkaasta miehestä ja Lasaruksesta seuraavaa: "Meidän ihmisyytemme näkyy syvimmillään siinä, kuinka me reagoimme elollisen olennon kärsimyksen. Kuinka me otamme siihen osaa, jaamme sen, otamme tuota taakkaa kantaaksemme. Sen vuoksi tämä evankeliumi kertoo lähimmäisen rakkaudesta, huolenpidosta, toivosta ja kärsimyksen kantamisesta. Kristus on kutsunut meidät kaikin keinoin vähentämään toistemme puutetta ja nälkää. Se, miten me reagoimme toisen ihmiseen kärsimyksen, ratkaisee paikkamme iankaikkisessa elämässä."

Meissä jokaisessa asuu nuo kaksi miestä. Meissä asuu rikas mies, joka näkee vain oman etunsa. Ja joka kenties ajattelee, kuten moni uuden testamentin ajan ihminen, että hänellä on oikeus ylälliseen elämäänsä. Sillä se on palkinto oikeasta elämästä. Kun taas portin

pielessä viruva Lasarus voi rikkaan silmissä olla ansainnut kohtalonsa elämällä huonoa ja syntistä elämää.

Rikas mies meissä voi ajatella samoin. Huonoista valinnoista on oikein kärsiä, ei itsensä huonoon jamaan ajanutta tarvitse auttaa. Rikas mies meissä voi ajatella, että olen ansainnut tämän kaiken hyvän. Ei minun tarvitse olla huolissaan köyhistä. Auttakoon heitä joku muu.

Me tarvitsemme pysähtymistä. Me tarvitsemme korvien avaamista omantuntomme äänelle. Tarvitsemme parannusta. On katsottava omia tekoja. Toteutuuko niissä rakkauden kaksoiskäskey: Rakasta lähimmäistäsi niin kuin itseäsi.

Meissä voi asua myös köyhä Lasarus, joka kaipaa tulla nähdyksi ja kuulluksi. Joka kaipaa portin avaamista ja sisään kutsumista. Joka tarvitsee apua. Usein avun tarve voi tarkoittaa konkreettisia asioita, mutta samalla köyhyys voi olla jotain muuta. Jotain, missä koemme jääneemme portin ulkopuolelle, toisten hyväksynnän ulottumattomiin.

Aikoinaan olin notaarina silloisen Tohmajärven seurakunnan piispantarkastuksessa. Emeritus-piispa Voitto Huotari antoi seurakunnan työntekijöille ja luottamushenkilöille tehtävän miettiä, ketkä ovat seurakunnan köyhiä. Tehtävässä päädyttiin siihen, että yksi "köyhien" ryhmä Tohmajärvellä olivat maaseudun yksinäiset poikamiehet, jotka asuivat kotitilalla vanhempiansa kanssa. Heillä kyllä oli maallista omaisuutta, mutta osalla paljon velkaa. Eikä heillä monellakaan ollut kumppania tai läheisiä ystäviä. He tekivät raskasta työtä ja joutuivat kantamaan jatkuvaa huolta EU-tuista ja säädöksistä. He olivat monessa asiassa yksin ja epävarmuus painoi. Jotkut huolehtivat vanhenevista vanhemmistaan. Köyhä ja tarvitseva ei siis aina ole hän, joka kärsii toimeentulon puutteesta. Köyhä voi olla myös hän, joka on aineellisesti rikas, mutta joka jää jostain syystä vaille ja ulkopuolelle.

Päivän evankeliumissa Jeesus antaa nimen juuri köyhälle. Köyhä on nimeltään Lasarus. Rikkaalla taas ei ole nimeä. Lasarus on nimeltä kutsuttu Jumalan valtakuntaan. Lasarus on nimeltä kutsuttu Jumalan lapseksi. Nimi Lasarus on kreikkalainen muoto heprealaisesta nimestä Elieser, joka merkitsee "Jumala auttaa. Ehkä tuo nimi julistaa jumalallista salaisuutta: köyhä, jolla ei ole maanpäällistä auttajaa saa avun Jumalalta.

Isä- Ville Kiiveri sanoo vielä: "Meidän inhimillisyytemme mitta on siinä, kuinka me kohtelemme Lasarusta. Meidän inhimillisyytemme mitta on siinä, kuinka me tunnemme

sääliä ja myötätuntoa kärsiviä kohtaan. Hengellinen kilvoitus ei ole sitä, että me vain yritämme pelastaa itsemme koska pelastuksemme avain löytyy toisesta ihmisestä. Hengellinen kilvoitus ei ole yksinäistä puurtamista, vaan se on toisen ihmisen rakastamista. Se on laskeutumista hänen tuskansa äärelle ja hänen kipunsa kantamista aivan kuin se olisi omaamme.”

Rakasta lähimmäistäsi niin kuin itseäsi – käskyn noudattaminen voi pistää meidät monella tapaa koetukselle. Menetämme aikaamme, emme voi tehdä sitä, mikä tuntuu hyvältä. Eikä auttaminen tuo välttämättä sitä hyvää mieltä, mitä toivomme. Päinvastoin usein auttaminen on likaista, yksinäistä puurtamista, josta saa vain moitteita osakseen. Mutta kuitenkin se on sitä, mihin meidät on kutsuttu. Se on sitä, mitä meidän käsketty tehdä. Rakasta, niin, et jää osattomaksi Jumalan rakkaudesta.